ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545
(Debt of personnel's of Burapha University in 2002)

สมมาตุ มหารักษ์ *

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาภาวะหนี้สินและปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 โดยมุ่งศึกษาการใช้จ่ายในการครองชีพและหนี้สินกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยบูรพาที่บางแสนทั้งสาย ก, ข, ค ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 323 คน โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for window ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\overline{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของภาวะหนี้สินของบุคลากรที่มีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบค่า t-test ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของภาวะหนี้สินของบุคลากรที่มีกลุ่มตัวอย่างมากกว่า2กลุ่ม โดยใช้ One-way ANOVA

จากผลการศึกษาพบว่า ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 ร้อยละ

* เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี

60 เป็นผู้มีหนี้สิน โดยมีหนี้สินเฉลี่ยคนละ 146,312.2 บาท สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดหนี้สิน คือการซื้อหรือสร้างบ้านที่อยู่อาศัย รองลงมาคือ การใช้จ่ายเพื่อดำรงชีพประจำวันประเภทบุคลากร อายุ จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ และรายได้ ทำให้ภาวะหนี้สินแตกต่างกัน โดยบุคลากรสาย ก มีภาวะหนี้สินสูงกว่าบุคลากรสายลูกจ้างชั่วคราว บุคลากรสาย ข, ค มีภาวะหนี้สินสูงกว่าสายลูกจ้างประจำและสายลูกจ้างชั่วคราว บุคลากรที่มีอายุ 30-39 ปี และอายุ 40-49 ปี มีภาวะหนี้สินสูงกว่าบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ผู้ที่มีผู้อยู่ในอุปการะ 5 คนขึ้นไป มีภาวะหนี้สินสูงกว่าผู้ที่มีผู้อุปการะไม่เกิน 2 คน และผู้ที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาท มีภาวะหนี้สินสูงกว่าผู้มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท

Abstract

The purpose of this research is to study the factors affecting debtiness of personnel's of Burapha University in 2002. This research has concentrated on two aspects, namely, cost of living and debt. Information used in this research was collected from sample groups of personals of Burapha university at Bangsaen with the sample size of three hundred and twenty-three. The data were collected by using questionnaire that posted to the target groups or processed by the researcher himself. The data were analyzed based on the descriptive statistical techniques, which are frequency distribution, percentage, mean, standard deviation t-test and One-way ANOVA using a software package called SPSS for window. The result of this research indicates that 60% of the personels of Burapha University are in debt of 146,312.2 Baht/person on average. The causes of this debt were investment for accomodations and/or living expenses. Results of the analysis also show that status of personels, age, number of people under responsibility and level of income are the significant factors at 0.05 level of significance.

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัญหาหนี้สินของคนไทยเป็นปัญหาเรื้อรังมาเป็นเวลาช้านาน ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาปัญหาหนี้สินได้สร้างความทุกข์ยากให้แก่คนไทยเป็นจำนวนมากและต่อเนื่อง ทั้งเป็นตัวอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ถึงแม้รัฐบาลจะพยายามแก้ไขปัญหา แต่ปรากฏว่าปัญหาหนี้สินก็ยังไม่ผ่อนคลายซึ่งแต่เดิมนั้นกลุ่มเกษตรกรไทยมักเป็นกลุ่มประชากรที่ถูกพูดถึงว่าเป็นผู้ที่มีปัญหาหนี้สินมาก จากการสำรวจของสำนักเศรษฐกิจการเกษตรปีเพาะปลูก 2538/39 จำนวนหนี้สินเพื่อการเกษตรปี 2539 มีเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 82,768 ล้านบาท (มนตรี เมืองพรหม, 2541, หน้า 67-71) และเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของไทยอย่างกว้างขวางและรุนแรง ทำให้คนไทยมีปัญหาหนี้สินกันถ้วนหน้าในทุกสาขาอาชีพไม่เว้นแม้อาชีพข้าราชการพลเรือน ขณะนี้รัฐบาลให้ความสำคัญกับการปฏิรูประบบราชการให้มีประสิทธิภาพและมีโครงสร้างที่กระชับ (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ

ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา,2544, หน้า 25) ประกอบกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ.2540 ที่ต้องการปรับปรุงการบริหารภาครัฐ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันการณ์ ทำให้การปฏิรูประบบราชการเป็นไปอย่างเด่นชัดยิ่งขึ้น รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยในปี พ.ศ. 2545 มหาวิทยาลัยของรัฐทั้งหมดรวมทั้งมหาวิทยาลัยบูรพา ได้ถูกกำหนดให้ต้องออกนอกระบบราชการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปี พ.ศ.2542) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยบูรพาในอนาคตจะต้องพึ่งตนเองมากขึ้น การปรับปรุงระบบการบริหารมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องกระทบต่อบุคลากรมหาวิทยาลัย ปัจจุบันมหาวิทยาลัยบูรพากำลังดำเนินการไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอย่างต่อเนื่องมีการร่างพระราชบัญญัติเสนอเข้าสู่การพิจารณาตามขั้นตอน และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่9 (พ.ศ.2545-2549) ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้มีวิสัยทัศน์ข้อหนึ่งคือการมุ่งเปลี่ยนรูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (สำนักงานอธิการบดี กองแผนงาน, 2545, หน้า 7)

หากการเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยเข้าสู่การบริหารระบบใหม่ แล้วทำให้ต้องมีการปรับลดอัตรากำลังลง โดยขาดความพร้อมของบุคลากรอาจนำไปสู่ปัญหาทางสังคมได้อย่างไม่จบสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกิดจากการภาวะการครองชีพ ซึ่งในปีพ.ศ.2544 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้ศึกษาภาวะหนี้สินข้าราชการพลเรือนเช่นกัน เพื่อเป็นข้อมูลในการปฏิรูประบบราชการ ดังนั้นการศึกษาภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาในปัจจุบันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะบ่งบอกถึงความพร้อมของบุคลากรในการจะเข้าสู่การบริหารระบบใหม่ การศึกษาถึงภาวะหนี้สินของบุคลากรของมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 จะเป็นการเตรียมความพร้อมที่ดีสำหรับแก้ปัญหาให้กับบุคลากรทั้งก่อนและหลังการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะทำให้มหาวิทยาลัยบูรพาสามารถพัฒนาได้ทัดเทียมกับสถาบันอื่นที่มีชื่อเสียงโดยไม่ทำให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยได้รับความเดือดร้อนจนส่งผลกระทบต่อสังคม ส่วนรวมการศึกษาภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 เป็นข้อมูลสำคัญส่วนหนึ่งที่จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัยบูรพา ให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาภาคตะวันออกและประเทศชาติโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 โดยแยกตามตัวแปร หน่วยงาน เพศ ประเภท ระดับการศึกษา อายุ สถานภาพสมรส จำนวนผู้อยู่ในอุปการะและรายได้

สมมติฐาน

1. หน่วยงานต่างกันทำให้ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาปี พ.ศ. 2545 แตกต่างกัน

2. เพศต่างกันทำให้ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาปี พ.ศ.2545 แตกต่างกัน

3. ประเภทบุคลากรต่างกันทำให้ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา ปี พ.ศ. 2545 แตกต่างกัน

4. ระดับการศึกษาต่างกันทำให้ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา ปี พ.ศ. 2545 แตกต่างกัน

5. อายุต่างกันทำให้ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา ปี พ.ศ. 2545 แตกต่างกัน

6. สถานภาพสมรสต่างกันทำให้ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา ปี พ.ศ. 2545 แตกต่างกัน

7. จำนวนผู้อยู่ในอุปการะต่างกันทำให้ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา ปี พ.ศ. 2545 แตกต่างกัน

8. รายได้ที่ต่างกันทำให้ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา ปี พ.ศ. 2545 แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาจะใช้กลุ่มประชากรที่เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยบูรพาที่บางแสน ที่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยและข้าราชการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสอน (สาย ก) ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสนับสนุนวิชาการและสนับสนุนการบริหาร(สาย ข, ค) ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว โดยจะศึกษาถึงปัจจัยด้าน หน่วยงาน เพศ ประเภทบุคลากร ระดับการศึกษา อายุ สถานภาพสมรส จำนวนผู้อยู่ในอุปการะและรายได้กับภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัย บูรพาปี พ.ศ. 2545

หน่วยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาคือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยบูรพา บางแสน ได้แก่ พนักงานมหาวิทยาลัย ข้าราชการสาย ก ข้าราชการสาย ข ข้าราชการสาย ค ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว จำนวนทั้งสิ้น 1,589 คน (ม.ค.2545) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 323 คน ตามวิธีของเคร็คกีและมอร์แกน(Krejcie, R.V., and Morgan) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มหลายขั้นตอนคือ แบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่มตามสัดส่วน คือ กลุ่มพนักงานมหาวิทยาลัย กลุ่มข้าราชการ กลุ่มลูกจ้างประจำ และกลุ่มลูกจ้างชั่วคราวแล้วแบ่งกลุ่มเป็น 4 ประเภทตามสัดส่วน คือ ประเภทสาย ก. ประเภทสาย ข, ค ประเภทลูกจ้างประจำ และประเภทลูกจ้างชั่วคราว แล้วแบ่งตามสัดส่วนของคณะ/สถาบัน/สำนัก/หน่วยงาน จำนวน 15 หน่วยงาน

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของบุคลากร

มหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 ซึ่งประกอบด้วยชุดคำถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ หน่วยงาน เพศ ประเภทบุคลากร ระดับการศึกษา อายุ สถานภาพสมรส และจำนวนผู้อยู่ในอุปการะ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะการครองชีพ ได้แก่ รายได้ที่ได้รับต่อเดือน (รวมภาษี) รายจ่ายต่อเดือน และประเภทกิจกรรมที่ใช้จ่าย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามให้กับหน่วยงานระดับคณะ/สถาบัน/สำนัก/ศูนย์ ของมหาวิทยาลัยบูรพา บางแสน ชลบุรี จำนวน 323 ชุด ด้วยตนเองแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลคืนภายในระยะเวลาสามเดือน

2. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและนำข้อมูลชุดที่สมบูรณ์ลงรหัสข้อมูลเพื่อนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Window

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติโดยสถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ตัวสถิติการวิเคราะห์ T-test และ One-way Anova เป็นตัวทดสอบ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Window (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2543) ทั้งนี้ในการวิจัยต้องการศึกษาถึงภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 กับปัจจัยด้าน หน่วยงาน เพศ ประเภทบุคลากร ระดับการศึกษา อายุ สถานภาพสมรส จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ และรายได้**สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล**

1. ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ.2545 ร้อยละ 60 เป็นผู้ที่มีหนี้สินโดยมีจำนวนหนี้สินเฉลี่ยคนละ 146,312.2 บาท

2. บุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่สังกัดคณะ สถาบัน สำนัก และศูนย์ มีภาวะหนี้สินไม่แตกต่างกัน

3. บุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่เพศต่างกันมีภาวะหนี้สินไม่แตกต่างกัน

4. บุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่ประเภทต่างกันมีภาวะหนี้สินแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 การทดสอบภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่ประเภทต่างกันเป็นรายคู่ พบว่าบุคลากรสาย ก แตกต่างจากบุคลากรสาย ลูกจ้างชั่วคราว บุคลากรสาย ข, ค แตกต่างจาก สายลูกจ้างประจำและสายลูกจ้างชั่วคราว สายลูกจ้างประจำแตกต่างจากสาย ก และสาย ข, ค และสายลูกจ้างชั่วคราวแตกต่างจากสาย ก และสาย ข,ค อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5. บุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่ระดับการศึกษาต่างกันมีภาวะหนี้สินไม่แตกต่างกัน

6. บุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่อายุต่างกันมีจำนวนหนี้สินปัจจุบันแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 การทดสอบ ภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา ที่อายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่าบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างจากบุคลากรที่มีอายุ 30-39 ปี และอายุ 40-49 ปี อายุ 30-39 ปี แตกต่างจากอายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 40-49 ปี แตกต่างจากอายุต่ำกว่า 30 ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

7. บุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่สถานภาพสมรสต่างกันมีภาวะหนี้สินไม่แตกต่างกัน

8. บุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีผู้อยู่ในอุปการะต่างกัน มีภาวะหนี้สินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีผู้อยู่ในอุปการะ 5 คนขึ้นไป มีภาวะหนี้สินสูงที่สุด ผู้ที่มีผู้อุปการะไม่เกิน 2 คนมีภาวะหนี้สินต่ำที่สุด การทดสอบภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีผู้อยู่ในอุปการะต่างกันเป็นรายคู่ พบว่าบุคลากรที่มีผู้อยู่ในอุปการะไม่เกิน 2 คนแตกต่างจากบุคลากรที่มีผู้อยู่ในอุปการะ 5 คนขึ้นไป และบุคลากรที่มีผู้อยู่ในอุปการะ 5 คนขึ้นไปแตกต่างจากบุคลากรที่มีผู้อยู่ในอุปการะไม่เกิน 2 คน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

9. บุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีรายได้ต่างกันมีภาวะหนี้สินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาท มีภาวะหนี้สินสูงที่สุด ผู้มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีภาวะหนี้สินต่ำที่สุด การทดสอบภาวะหนี้สิน ของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีรายได้ต่างกัน เป็นรายคู่ พบว่าบุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท แตกต่างจากบุคลากรที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาท บุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาทแตกต่างจากบุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ได้ทราบถึงภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาผู้วิจัยจึงเสนอข้อคิดเห็นในการแก้ไขดังนี้

1. มหาวิทยาลัยบูรพาควรจัดให้มีการรวบรวมข้อมูลภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาทั้งระบบ

2. มหาวิทยาลัยบูรพาควรให้มีแหล่งเงินสนับสนุนการปลดเปลื้องภาระหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยให้ลดลงอย่างน้อยร้อยละ 50 ของบุคลากรที่มีหนี้สินทั้งหมดภายใน 3 ปี

3. มหาวิทยาลัยบูรพาควรปฏิรูประบบการบริหารของมหาวิทยาลัย ที่สนับสนุนให้มีค่าตอบแทนแก่บุคลากรเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับมาตรฐานการครองชีพ

4. มหาวิทยาลัยบูรพาควรสนับสนุนให้มีการจัดทำโครงการที่สามารถเพิ่มรายได้ให้แก่บุคลากรให้เพียงพอ

5. หากการปฏิรูปการบริหารมหาวิทยาลัยบูรพาทำให้เกิดผลกระทบต่อการจ้างงานของบุคลากรมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยควรมีโครงการรองรับการจ้างงานเพื่อชลอการเลิกจ้าง ให้เลื่อนออกไปอย่างน้อย 3 ปี เพื่อชลอความเดือดร้อนที่จะเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จากผลการศึกษาพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่ประเภทต่างกันมีภาวะหนี้สิน

แตกต่างกัน การทดสอบภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่ประเภทต่างกันเป็นรายคู่ พบว่าบุคลากรสาย ก แตกต่างจากบุคลากรสายลูกจ้างประจำและสายลูกจ้างชั่วคราว บุคลากรสาย ข, ค แตกต่างจากสายลูกจ้างประจำ และสายลูกจ้างชั่วคราว สายลูกจ้างประจำแตกต่างจากสาย ก และสาย ข, ค และสายลูกจ้างชั่วคราวแตกต่างจากสาย ก และสาย ข,ค มหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญกับแก้ไขภาวะหนี้สินบุคลากรตามภาระหนี้สินที่บุคลากรเป็นอยู่ในปัจจุบันทั้งสาย ก และสาย ข, ค

2. จากผลการศึกษาพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่อายุต่างกันมีจำนวนหนี้สินปัจจุบันแตกต่างกัน การทดสอบภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่อายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่าบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างจากบุคลากรที่มีอายุ 30-39 ปี และอายุ 40-49 ปี อายุ 30-39 ปี แตกต่างจากอายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 40-49 ปี แตกต่างจากอายุต่ำกว่า 30 ปี มหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญกับแก้ไขภาวะหนี้สินบุคลากรที่ มีอายุ 30-49 ปีให้มากที่สุด

3. จากผลการศึกษาพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีผู้อยู่ในอุปการะต่างกันมีภาวะหนี้สินแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีผู้อยู่ในอุปการะ 5 คนขึ้นไป มีภาวะหนี้สินสูงที่สุด ผู้ที่มีผู้อุปการะไม่เกิน 2 คนมีภาวะหนี้สินต่ำที่สุด การทดสอบภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีผู้อยู่ในอุปการะต่างกันเป็นรายคู่ พบว่าบุคลากรที่มีผู้อยู่ในอุปการะไม่เกิน 2 คนแตกต่างจากบุคลากรที่มีผู้อยู่ในอุปการะ 5 คนขึ้นไป และบุคลากรที่มีผู้อยู่ในอุปการะ 5 คนขึ้นไปแตกต่างจากบุคลากรที่มีผู้อยู่ในอุปการะไม่เกิน 2 คน มหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญกับแก้ไขภาวะหนี้สินบุคลากรที่มีจำนวนผู้อยู่ในอุปการะ 5 คนขึ้นไปเป็นพิเศษ

4. จากผลการศึกษาพบว่าบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีรายได้ต่างกันมีภาวะหนี้สินแตกต่างกัน โดยผู้ที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาท มีภาวะหนี้สินสูงที่สุด ผู้มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีภาวะหนี้สินต่ำที่สุด การทดสอบภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาที่มีรายได้ต่างกัน เป็นรายคู่ พบว่าบุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท แตกต่างจากบุคลากรที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาท บุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาทแตกต่างจากบุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มหาวิทยาลัยจึงควรให้ความสำคัญกับแก้ไขภาวะหนี้สินบุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือน 10,000-20,000 บาทไปเป็นพิเศษ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในอนาคตควรศึกษาภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานการครองชีพที่เหมาะสม

2. ควรศึกษาภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาโดยเปรียบเทียบกับบุคลากรสถาบันการศึกษาภาครัฐ และเอกชนอื่น ๆ เพื่อจะได้มีความชัดเจนมากขึ้น

3. ควรศึกษาภาวะหนี้สินของบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพาโดยเปรียบเทียบกับบุคลากรกลุ่มอาชีพอื่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับการกำหนดค่าตอบแทนในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2543). **การใช้ SPSS for Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล**. กรุงเทพฯ : ซีเคแอนด์ โฟโต้.

กัลยาภรณ์ หมื่นนิกรและพิจิตรลักษณ์ ภู่ศิริ. (2536). **การบริหารงานบุคคล,ฉลับพิมพ์ครั้งที่ 11 . กรุงเทพฯ**. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2543). **การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย, ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ**. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กรมบัญชีกลาง. (2544). **แบบสำรวจภาวะหนี้สินของบุคลากรภาครัฐ.** กระทรวงการคลัง.

งานการเจ้าหน้าที่ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี. (2544). **จำนวนบุคลากรมหาวิทยาลัยบูรพา บางแสน**. มหาวิทยาลัยบูรพา.

(ฉบับร่างครั้งที่ 1) **พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพาพ.ศษ(เพื่อเตรียมการออกนอกระบบเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ)**. (2543). มหาวิทยาลัยบูรพา. อัดสำเนา.

มานิต มานิตเจริญ. (2537). **พจนานุกรมไทย ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 17**. กรุงเทพฯ, อักษรพิทยา.

มนตรี เมืองพรหม. (2541). **ปัญหาหนี้สินเกษตรกรไทย.** เมืองเกษตร. ปีที่ 10 ฉบับที่ 120 ก.ย., 2541.

พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร. (2544). **คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร** นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา . 25, ก.พ., 2544.

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2530). **พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530,** ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ,ไทยวัฒนาพานิช.

บุญเรียง ขจรศิลป์. (2542). **สถิติวิจัย I**. กรุงเทพฯ, พี.เอ็น.การพิมพ์.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี พ.ศ.2542. (2542). กรุงเทพฯ.

ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2539). **การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์**. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุลักษณ์ เสงี่ยมลักษณ์. (2544). **ภาวะการมีหนี้สินและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจน้ำ(สารนิพนธ์)**. สมุทรปราการ. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

สมเกียรติ ฉายโฉ้น. (2540). **ภาวะหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูทั่วประเทศ**. กองวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการปฏิรูประบบราชการ. (2542). **การปฏิรูประบบราชการ : ทางออกของการแก้ปัญหาและฟันฝ่าวิกฤต**. กรุงเทพฯ.

_____. (2541) **การปฏิรูประบบราชการ : ยุทธศาสตร์สำคัญของการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2543). **รายงานเชิงวิเคราะห์เรื่องหนี้สินของเกษตรกร.** กรุงเทพฯ.

สำนักงานอธิการบดี กองแผนงาน. (2545). **สรุปแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ของมหาวิทยาลัยบูรพา.**

สุจิตรา บุณยรัตพันธุ์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์.** กรุงเทพฯ. จูน พับลิชชิ่ง จำกัด.

อุทัย สินธุสาร. (2522). สารานุกรมไทย.

http:/www.ocsc.go.th/debt.htm.. (2545). **รายงานเบื้องต้นผลการสำรวจภาวะหนี้สินข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ.2544**. กรุงเทพฯ.

http:/www.parliament.go.th/con40/sec-0.htm.. (2540). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ.